

คำจารึก

๑. ๑ กาฬิอุปาสิกาวัดฤ^(๑) เรื่องความว่า นางกาฬิอุปาสิกานี้เป็นธิดาชาวเมืองราชคฤห์ได้ชาวเมืองกุลมร
๒. นครซึ่งขึ้นแก่เมืองราชคฤห์เป็นสามี ครั้นนางมีครรภ์แก่ก็ลาสามีมาสู่บ้านบิดามารดาของตน เมื่อจะคลอด
๓. บุตรเป็นเพศราตรี ได้ยินสาตาศรียักษและเหมวตยักษกับยักษ^(๒) ปริวารทั้ง ๒^(๓) ฝ่ายเหาะมาบนอากาศเจรจากัน
๔. ด้วยคุณพระรัตนไตร นางได้ฟังก็ถึงพระใสดา แล้วคลอดบุตรคือองค์พระโสณะโกฏิกัณณ^(๔) พระสัพพัญญู^(๕) เสด็จ
๕. ยังพระเวฬุวันตรัสยกเอตตะทคคะ^(๖) นางกาฬิอุปาสิกานี้ด้วยอนุสรประสันนะ ๑ นางกุลมาตาคะหะ^(๗) ปะตานิวัตฤ เรื่องความว่า นาง
๖. กุลมาตาผู้ภรรยาบังกุลบิดาคหบดีนี้ นางได้เห็นพระพุทธรเจ้าอันเสด็จมาฉันฉนเรื่อน มีใจรักดูจุบุตรแห่งตน เข้าไปกราบลงที่
๗. พระบาท แล้วกล่าวว่า ไฉนพ่อจึงละมาตาเสียช้านานแล้ว เหตุนี้ด้วยนางเคยเป็นมาตา เปนป่าเป็นยา^(๘) เป็นยายพระ
๘. พุทธองค์มาสิ่งละ ๕๐๐ ขาติ จึงมีใจรักใคร่ในพระสัพพัญญูยิ่งนัก เมื่อพระพุทธรองค์กระทำฤตาก็แล้วก็ตรัสเทศนา นางก็ได้พระใสดา
๙. พระบรมครูยกเอตตะทคคะนางกุลมาตา คหปตานี ว่าเลิศฝ่ายวิสาสะคุ้นเคยกับพระพุทธรองค์กว่าอุปาสิกาทั้งปวง ฯ ๖ ๘ ๘